

Združenie domových samospráv (EIA/SEA)

Od: Združenie domových samospráv (EIA/SEA) <eia@samospravydomov.org>
Odoslané: štvrtok, 20. októbra 2022 8:19
Komu: oszp.TS@minv.sk
Predmet: OU-TS-OSZP-2022/000036-038 (EIA: Hydac Electronic Tvrdosín, hala H4 a statická doprava)

Odvolaie voči rozhodnutiu Okresného úradu Tvrdosín zo zisťovacieho konania č. OU-TS-OSZP-2022/000036-038

Voči rozhodnutiu Okresného úradu Tvrdosín zo zisťovacieho konania č. OU-TS-OSZP-2022/000036-038 zo dňa 19.10.2022 (<https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/hydac-electronic-tvrdosin-hala-h4-staticka-doprava>) sa odvolávame, nakoľko sa domnievame o jeho nezákonnosti z nasledovných dôvodov:

- Do podmienok rozhodnutia sa nedostalo opatrenie realizácie tzv. retenčného parkoviska, hoci navrhovateľ vyhodnotil toto opatrenie ako relevantné a súčasne z jeho vyjadrenia vyplýva, že ho akceptoval s tým, že podrobne bude rozpracované v ďalších projekčných stupňoch. V záujme právnej istoty a legitímnych očakávaní ZDS ako reprezentanta verejnosti v súbehu s §3 ods.2 správneho poriadku malo byť toto opatrenie uvedené v podmienkach rozhodnutia presne v zmysle vyjadrenia navrhovateľa.

Do podmienok sa tiež nedostali opatrenia fotovoltaickej elektrárne na streche či ďalších zelených stavebno technických opatrení (zelené strechy a fasády, sadové úpravy okolia) bez toho, aby to bolo dostatočne odôvodnené.

- Neboli vykonané konzultácie podľa §63 zákona EIA, hoci má na ne verejnosť právny nárok. Výklad a uplatňovanie §63 zákona EIA je v rozpore s novelou smernice o EIA č.2014/52/EÚ (https://www.enviroportal.sk/uploads/files/EIA_SEA/Novela-smernice-201192EU-.pdf) v bodoch 23, 29, 34 preambuly a teda úrad vykladal v tomto ohľade §63 zákona EIA v rozpore s účelom a cieľom Smernice o EIA. V dôsledku čl.7 ods.2 Ústavy SR je Smernica o EIA súčasťou vnútroštátneho práva s vyššou právnou silou ako vnútroštátne právo a preto výklad a uplatňovanie zákona musia vždy byť v súlade s účelom a cieľmi a textom platnej Smernice o EIA. V danom prípade úrad účelovo a šikanózne vykladal a uplatnil §63 zákona EIA tak, aby konzultácie neboli vykonané, teda, aby verejnosť nemohla získať potrebné informácie, nemohla priamo vysvetliť svoje stanovisko a postoje a nemohla priamo odborne diskutovať s navrhovateľom; teda tak, aby verejnosť v rozpore s §3 ods.2 Správneho poriadku nemohla účinne obhajovať svoje práva a záujmy. ,

Počas pandémie COVID-19 sa konzultácie vykonávajú len písomne (§65g zákona EIA); najlepšou správnou praxou sa na Slovensku stalo, že úrad zabezpečené stanoviská a doplňujúcu informáciu zverejní podľa §24 ods.1 zákona EIA na webovej stránke projektu na enviroportáli, pričom v rámci oboznámenia s podkladmi na túto skutočnosť výslovne upozorní s tým, že vyzve na vyjadrenie k podkladom a vykonanie písomnej konzultácie.

Základom a podstatou konzultácie je viesť odbornú diskusiu tak, aby sa umožnilo verejnosti získať všetky potrebné informácie a aby v rámci svojej aktivity mohla reálne ovplyvniť výsledok projektu, čo sa v danom prípade nestalo.

Týmto spôsobom vedenia procesu EIA bolo verejnosti znemožnené efektívne sa procesu EIA zúčastniť, zistiť relevantné informácie o životnom prostredí ako aj ovplyvniť výsledok projektu.

- Úrad nezverejnil doplňujúce informácie navrhovateľa ako ani vyjadrenia dotknutých orgánov a dotknutej obce na webe a nezverejnil ani zrušujúce rozhodnutie čím porušil nielen ustanovenie §24 ods.1 písm.i zákona EIA, ale aj ustanovenia Aarhuského dohovoru a Smernice o EIA týkajúcej sa úplného informovania verejnosti o vplyvoch navrhovaných činností na životné prostredie.
- Z dôvodu nezverejnenia doplňujúcich informácií na webe, neuvedenia opatrení vyplývajúcich z prerokovania návrhov ZDS v podmienkach rozhodnutia ako aj nevykonania konzultácie úrad rozhodoval zjavne v rozpore

s Aarhuským dohovorom a to ako v časti informovania verejnosti o relevantných environmentálnych vplyvoch tak aj v časti umožnenia takej účasti verejnosti (čl.6 ods.4 Aarhuského dohovoru), ktorý by umožnil včasný a efektívny priemet do rozhodnutia.

- Bol identifikovaný významný negatívny vplyv na pôdy a to jeho úplným zničením ornej pôdy v dotknutom území bez toho, aby boli určené kompenzačné opatrenia alebo bez toho, aby sa úrad vôbec zaoberal či je tento úbytok opodstatnený a z hľadiska záujmov ochrany pôd vhodný. Odkaz len na územno-plánovaciu dokumentáciu obce je nesprávnou aplikáciou zákona, lebo postup pri ochrane a identifikácii záujmov ochrany poľnohospodárskej pôdy sa zaoberá zákon o ochrane poľnohospodárskej pôdy č.220/2004 Z.z. a nie územný plán; územný plán je miestny právny predpis riešiaci majetkové a rozvojové záujmy obce a nie záujmy ochrany životného prostredia vrátane pôd, hoci ich v sebe obsahuje. Vplyv na pôdy nebol vyhodnotený podľa príslušného osobitného zákona a prípustnosť realizácie nebola vyhodnotená v zmysle prahových hodnôt osobitného právneho predpisu, čím bolo porušené ustanovenie §11 a §12 zákona o životnom prostredí.

Ako relevantný podklad je potrebné zabezpečiť vyjadrenie dotknutého orgánu ochrany pôdy pre účely vyňatia poľnohospodárskej pôdy podľa §17 zákona č.220/2004 Z.z.. Podľa §17 ods.5 zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy sa žiadosť o vyňatie dokladá prílohami, medzi ktoré patria aj:

- súhlas na nepoľnohospodárske využitie pôdy podľa §15 zákona o ochrane pôdy
- bilancia skrývky
- projekt spätnej rekultivácie
- vyjadrenia dotknutých orgánov a to v historických súvislostiach a z hľadiska regionálneho rozvoja (teda s odkazom na regionálny PHSR)

Tieto podklady je zároveň potrebné vyhodnotiť a zabezpečiť už v zisťovacom konaní, lebo predstavujú vyhodnotenie vplyvov na pôdy, ktoré bude povoľovací orgán zohľadňovať pri konaní o odňatí z pôdneho fondu; ostatné prílohy podľa §17 ods.5 sú buď administratívneho charakteru, ktorý sa zabezpečuje až po vydaní územného rozhodnutia alebo nesúvisí s posudzovaním vplyvov na pôdy ale inými skutočnosťami, na ktoré sa prihliada pri odnímaní z pôdneho fondu.

V zisťovacom konaní neboli zabezpečené všetky potrebné podklady pre vyhodnotenie tohto vplyvy a preto nebolo vydané na základe úplného a presného zistenia skutkového stavu.

ZDS považuje tento vplyv (a s ním súvisiace kritérium čl.1.3 v kontexte s kritériom I.7, II.1, III.2, III.4 a III.8 podľa prílohy č.10 k zákonu EIA) za najdôležitejší negatívny vplyv zámeru. Úrad musí teda v rozhodnutí vyhodnotiť 3 okruhy záujmov: 1) záujem verejnosti na ochrane pôdy ideálne jej zachovaním 2) ekonomické a hospodárske záujmy navrhovateľa 3) socioekonomické záujmy regiónu a mesta.

Pri ich vyhodnocovaní však musí stále aplikovať zásadu preferencie ekologických záujmov verejnosti pred ekonomickými a hospodárskymi záujmami navrhovateľa a spoločnosti, ktoré vyplývajú zo záväzného rozsudku Súdneho dvora EÚ č. C-416/10 (<https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-416/10&language=EN>).

Podkladom pre vyhodnotenie ekonomických a hospodárskych záujmov navrhovateľa je samotný zámer; podkladom pre vyhodnotenie socioekonomických záujmov regiónu a mesta nie je územný plán (to je „len“ územno-plánovacia regulácia), ale podkladom je PHSR regiónu a obce., ktoré boli (resp. mali byť posúdené) procesom SEA a teda tieto skutočnosti by mali byť okresnému úradu známe už z úradnej činnosti (<https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/program-hospodarskeho-rozvoja-socialneho-rozvoja-zilinskeho-samospravn>) a prípadne si mal stanovisko Žilinského samosprávneho kraja zabezpečiť.

- Úrad nesprávne vyhodnotil požiadavku na vyhodnotenie energetickej efektivity ako nad rámec zákona; projektovou energetickou efektivitou sa zaoberá zákon č. o energetickej hodnote budov č.555/2005 Z.z. v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 532/2002 Z. z. ako aj v zmysle vyhlášky MDVRR SR č. 364/2012 Z. z., ktoré úrad neaplikoval vôbec a súčasne nesprávne vyhodnotil našu pripomienku ako nad rámec zákona.
- Stotožňujeme sa so záujmom navrhovateľa na rýchle rozhodnutie, ktoré sa odvodzuje od lehôt správneho orgánu podľa §§49 správneho poriadku a §29 ods.14 zákona EIA.

Súčasne sa stotožňujeme so záujmom navrhovateľa na efektívne a správne rozhodnutie bez zbytočných prieťahov a obťažovania účastníkov podľa §3 ods.4 správneho poriadku.

Máme za to, že správny orgán porušil obe ustanovenia zákona, nakoľko predmetné zisťovacie konanie objektívne presahuje stanovenú lehotu.

Súčasne máme za to, že úrad rozhoduje vecne nesprávne, nevolí vhodné prostriedky na vybavenie veci, v dôsledku čoho je zisťovacie konanie ne hospodárne a navrhovateľ ako aj ZDS ako účastníci konania sa dostávajú v dôsledku nesprávneho postupu úradu do stavu, kedy ich oprávnené práva a záujmy sú pod tlakom a obaja subjektívne oprávnené vnímajú postupy úradov ako šikanózne a obťažujúci.

- a) Podľa §29 ods.3 zákona EIA (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-29.odsek-3>) „Ak sa rozhoduje o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena bude posudzovať podľa tohto zákona, primerane sa použijú kritériá pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 10, pričom príslušný orgán prihliada aj na stanoviská podľa § 23 ods. 4.“

Napadnuté rozhodnutie neobsahuje identifikáciu ktoré kritériá podľa prílohy č.10 k zákonu EIA (<https://shorturl.at/lsABY>) úrad pri rozhodovaní o ďalšom (ne)posudzovaní použil a ako ich vyhodnotil.

Podľa §12 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-12>) „(1) Prípustnú mieru znečisťovania životného prostredia určujú medzné hodnoty ustanovené osobitnými predpismi; tieto hodnoty sa určia v súlade s dosiahnutým stavom poznania tak, aby sa neohrozovalo zdravie ľudí a aby sa neohrozovali ďalšie živé organizmy a ostatné zložky životného prostredia. (2) Medzné hodnoty sa musia určiť s prihliadnutím na možné kumulatívne pôsobenie alebo spolupôsobenie znečisťujúcich látok a činností.“

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že aj pri rozhodnutí o ďalšom posudzovaní či neposudzovaní sa musí vychádzať nie z voľného posúdenia zámeru ale s aplikácie konkrétnych kritérií, pričom na ich vyhodnotenie sa použijú hmotno-právne normy osobitných zákonov, ktoré regulujú ten-ktorý vplyv, či zložku životného prostredia, ktorého sa dané kritérium týka. Podľa čl.2 ods.2 Ústavy SR nesmie byť rozhodnutie úradu svojvoľné ale vždy založené na Ústave a zákonov; týka sa to aj rozhodnutia o ďalšom posudzovaní či neposudzovaní. **V danom prípade neboli nebol výrok rozhodnutia o ďalšom neposudzovaní podporený konkrétnymi osobitnými zákonmi, ktoré by odôvodňovalo takýto výrok a to zo žiadneho hľadiska, ktoré predpokladajú kritériá podľa prílohy č.10 k zákonu EIA a preto nebolo rozhodnuté v zmysle §29 ods.3 zákona EIA – teda na základe primeraného použitia týchto kritérií.**

- **Predmetom konania neboli (okrem nulového variantu) aj dva odlišné realizačné varianty, ktoré by sa od seba líšili rôznou intenzitou a kvalitou vplyvov na životné prostredie tak ako predpokladá §22 ods.6 zákona EIA (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-22.odsek-6>).** Namietame upustenie od variantného riešenia, ktoré má byť výnimočné; avšak stalo bežnou praxou, ktorej cieľom je liberovať navrhovateľa od environmentálnej zodpovednosti v zmysle §27 ods.1 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. Projekt je možné plánovať v inom dispozičnom riešení či s prijatím lepších a viacerých zmierňujúcich opatrení. Úrad neuviedol dôvody, na základe ktorých dospel k názoru, že je upustenie od variantnosti je výnimočným a v danom prípade nezbytným riešením; úrad v odôvodnení uvádza, že zhodnotil argumenty navrhovateľa uvedené v žiadosti, tieto dôvody v rozhodnutí uvádza ale neuvádza svoje vlastné vyhodnotenie opodstatnenosti takýchto argumentov. Rozhodnutie o upustení od variantného riešenia je preto arbitrárne a svojvoľné, ktorého jediným účelom je umožniť navrhovateľovi vyhnúť sa environmentálnej zodpovednosti a ďalším právnym povinnostiam v tomto smere. Okresný úrad porušil ustanovenia poslednej časti §3 ods.1 Správneho poriadku ako aj poslednej vety §47 ods.3 Správneho poriadku; porušil účel ale aj znenie §22 ods.6 zákona EIA. V konečnom dôsledku nebol dodržaný účel a cieľ konania EIA v zmysle zákona EIA.

Na podporu týchto tvrdení odkazujeme na rozsudok Krajského súdu Bratislava sp.zn. 1S/295/2017 (https://www.slov-lex.sk/vseobecne-sudy-sr/-/ecli/ECLI-SK-KSBA-2018-1017202045_5), ktorého argumentácia je obdobná.

- Novelou vodného zákona sa od 1. januára 2022 sa v §73 ods.21 (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/364/20220801.html#paragraf-73.odsek-21>) sa uložil nový povinný podklad rozhodnutia zo zisťovacieho konania a to stanovisko §16a ods.1 vodného zákona (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/364/20220801.html#paragraf-16a.odsek-1>), o ktoré mal pred začatím zisťovacieho konania požiadať navrhovateľ a mala byť podkladom rozhodnutia. To sa nestalo a tak nebol v konaní zohľadnený povinný podklad zisťovacieho konania a neboli zákonom prikázaným spôsobom vyhodnotené vplyvy na životné prostredie; vinu má ako navrhovateľ, ktorý o toto záväzné stanovisko nepožiadaval ako aj úrad, ktorý netrval na jeho predložení. V konečnom dôsledku tak bolo rozhodnutie vydané v rozpore s §32 ods.1 správneho poriadku na základe neúplného zistenia skutkového stavu prejednávanej veci.
- b) Úrad si nezistil úplne a presne skutkový stav veci minimálne v rozsahu skutočností opísaných v predchádzajúcich bodoch a teda porušil §32 ods.1 správneho poriadku (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1967/71/20180901.html#paragraf-32.odsek-1>).

Neúplnosť a nepresnosť zistenia skutkového stavu následne spôsobuje vecne nesprávne rozhodnutie, čo je rozpor s §3 ods.4 správneho poriadku. Podľa §3 ods.4 správneho poriadku (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1967/71/20180901.html#paragraf-3.odsek-4>) je úrad povinný na základe úplného a presného zistenia skutkového stavu vybaviť vec nielen zákonne ale aj vecne správne. Vecná správnosť rozhodnutia zo zisťovacieho konania je teda súčasťou jeho zákonnosti.

Podľa §59 ods.1 Správneho poriadku odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu; ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené vady odstráni. Vzhľadom na konštatované pochybenia v predmetnom konaní žiadame, aby odvolací orgán napadnuté rozhodnutie zrušil podľa §59 ods.3 Správneho poriadku a vec vrátil na nové zisťovacie konanie. Toto odvolanie má podľa §55 ods.1 Správneho poriadku odkladný účinok.

- Toto vyjadrenie a spôsob ako ho úrad zohľadnil žiadame uviesť v rozhodnutí.
- S podkladmi rozhodnutia žiadame byť oboznámení pred samotným vydaním rozhodnutia a následne sa k nim podľa §33 ods.2 Správneho poriadku vyjadríme.
- Rozhodnutie ako aj ostatné písomnosti žiadame doručovať v zmysle §25a Správneho poriadku do elektronickej schránky nášho združenia na ústrednom portáli verejnej správy *slovensko.sk*; listiny v papierovej forme nezasilať.
- Toto podanie písomne potvrdíme podľa §19 ods.1 Správneho poriadku cestou elektronickej podateľne na ústrednom portáli verejnej správy *slovensko.sk*.
- **Zásady Integrity konania ZDS:** <https://enviroportal.org/portfolio-items/zasady-integrity-konania-zds/>
- **Environmentálne princípy činnosti ZDS:** <https://enviroportal.org/portfolio-items/environmentalne-principy-cinnosti-zds/>

ZDS je inštitúciou, ktorá zasvätila svoju činnosť dôslednej ochrane životného prostredia a jeho neustáleho zlepšovania. Snaží sa o faktické zlepšovanie životného prostredia komunikáciou a osvetou medzi všetkými, kto do neho zasahuje ale zasadzuje sa aj o právnu ochranu životného prostredia účasťou v povoľovacích konaniach (<https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=FD287398550734C849BF16BBBA89>), kde je neštátnym kontrolórom vecnej a právnej správnosti rozhodnutí úradov t.j. aby úrady rozhodovali tak, že ďalší socio-ekonomický rozvoj je v symbióze s rozvojom a ochranou životného prostredia, čím sa snaží o Zelenú transformáciu Slovenska ako súčasť európskej zelenej transformácie (https://ec.europa.eu/reform-support/what-we-do/green-transition_sk).

Informácia: Dávame do pozornosti blog predsedu ZDS <https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in>, v ktorom sa vyjadruje k aktuálnym spoločenským otázkam a činnosti ZDS.

S pozdravom,

--

Združenie domových samospráv

Marcel Slávik, predseda

sídlo: Rovniankova 14 | P.O.BOX 218 | 851 02 Bratislava

office: Námestie SNP 13/B | 841 01 Bratislava

+421 907 901 676

www.samospravydomov.org

www.climaterealityproject.com